

Posamezne številke:
Navadne Din 1—
ob nedeljah Din 2—

"TABOR" izhaja vsak dan, razve-
nedeje in praznikov, ob 18. uri
datumom naslednjega dne ter stane
mesечно po pošti D 18—, za ino-
scenstvo D 26—, dostavljen na dom
D 18—, na izkaznico D 18—
inacrat pe dogovoru.

Naroča se pri upravi "TABORA",
MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

Poštnina plačana v gotovini

Cena današnje številke 1 Din

Licejska knjižnica

TABOR

Posamezne številke:
Navadne Din 1—
ob nedeljah Din 2—

UREDNIŠTVO se nahaja v Mariboru,
Jurčičeva ul. št. 4, I. nad-
stropje. Telefon interurb. št. 276.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4, pritličje, desno. Tele-
fon št. 24. — SHS poštnoštevnica
račun št. 11.787.

Na naročila brez denarja se ne
odgovarja. — Rokopis se ne vrača.

Naslov:

Maribor, sobota 3. maja 1924.

Leto: V. — Številka: 101.

Val demagogije.

Maribor, 2. maja.

Že pred nekaj tedni smo zabeležili vest, da se je iz Prepeluhovega avtonomističnega jajca izlegla slovenska radičevščina. To je bilo pričakovati in obnem med prvakom Velike Hrvatske in kandidatom za prvaštvo Velike Slovenije ni nikogar iznenadilo, saj Bog tudi v politiki pari ljudi tako, da je prav. Bivši socialist, kr. poverjenik za soc. skrb itd. je postal Radičev emisar v Sloveniji. Zadnji »Slobodni dom« namreč poroča: »Urednik ljubljanskega republikanskega tjednika »Avtonomist« Albin Prepeluh boravio je u Beču dva dana te se je s predsednikom HRSS potpuno sporazumio s obzirom na buduće parlamentarne izbore.« Ta »potpuni sporazum« ne pomeni nič drugega nego to, da bo Prepeluhova kompanija na Radičev račun in s hrvatskim denarjem lovila glasove slovenskih volilcev. Prepeluh si je že prej ustanovil podružnico ob severni meji, kjer je smoteno hujskanje proti državi in obstoječim zakonom najbolj potrebno; v Prekmurju stoji radičevska postojanka že izza zadnjih volitev, ko so zagrebški agitatorji obetali tamošnjim madžaronom »sporazum« z Madžari glede Prekmurja. Tako se radičevščina počasi vceplja tudi Slovincem in se bo vcepila tako dolgo, dokler se zdrav razum našega človeka ne bo izmotal iz megle povojne demagogije.

Najsmušneje na stvari je to, da se je avtonomist Prepeluh pripravil za sprejem Radičevega razodetja pod pisanim žeznikom SLS. Z odobravanjem klerikalcev in njih denarni podporo je gnil slovenski avtonomizem na skrajno levo. Zdaj bodo morali klerikalec občutiti staro resnico, da so najstrupenejše tiste kače, ki jih kdo zredi na lastnih prsih. Boj med radičevščino in klerikalizmom se bo bil tam, kjer je bilo doslej jedro Koroševce politike: med kmečkim ljudstvom. Klerikalno časopisje je pripravilo med ljudstvom tla za najdebelejšo demagogijo proti sedanjji državi in podlagi, na kateri stoji. Na teh tleh bodo zdaj lepo sejali Radičevi emisariji pod vodstvom razočaranega vodje »Oblučilnice« in naveličnega socialista Prepeluha. Borba med klerikalizmom in radičevščino bo tembolj tragikomična, ker sta obe stranki zavezniči v rušenju ustave. Ker pa je Radičeva politika istovetna s kupčijo, je seveda razumljivo, da se ne mara odgovoriti dobičku v Sloveniji. Sicer zatrjuje večrajšnja zagrebška vest, da Radič ne namerava kandidirati v Sloveniji in v Bosni, toda resnica bo po vsej verjetnosti ta, da bo Radič v svoji volilni vročici pozabil vse ozire in vsako mejo »spodobnosti« in bo nabasal bisago, kje bo mogoče in kako bo mogoče.

Razen klerikalcev so opelharjeni tudi samostojneži, ki so se v svojem obupu ponujali Radiču; ker pa ta ni verjel v odkritosrčnost njihove spokornosti, so sklenili zvezo s srbskimi zemljoradniki. G. Pucelj še danes ni spoznal, da Radiču ne gre za razredno »odrešitev« kmeta, temveč da je njegova politika čisto gosposka v smislu velikohrvatskega starčevinstva in pravaštva. Današnja borba je čisto politična in zemljoradniki ne bodo niti med Srbi našli dovolj umevanja za svojo socialno preobrazbo države. Namesto da bi se samostojneži postavili odločno v napredno slovensko falango

Radič se vedno bolj umika. Ne več seljačka, ampak samo še republikanska stranka.

Radičevci bi šli tudi v koncentracijsko poslovno vladu. — Federacija HRSS z Zajedničarji in frankovci. — Radičevci pojdejo v avdienco.

ZAGREB, 2. maja. Včeraj se je vršila tu seja glavnega odbora HRSS. Razpravljalo se je o poslovniku poslanskega kluba stranke ter se je končala redakcija volilnega manifesta stranke na narod in na državljane Jugoslavije. Razpravljalo se je še o nadaljni taktiki stranke v sedajni parlamentarni krizi. Sklepov ni nobenih, in se bodo izvršili vsakokratno po položaju v razvoju krize. Poslanci HRSS principiuelno soglašajo, da vztrajajo ali v poslovno vladu opozicijskega bloka ali v koncentracijsko poslovno vladu, ki bi ustregla njihovim zahtevam.

ZAGREB, 2. maja. Razun se je glavnega odbora Radičeve stranke se je vršila včeraj tudi seja strankinega vodstva, v kateri je podpredsednik dr. Maček poročal o konferencah s strankinim

predsednikom Radičem na Dunaju. Radič je pismeno izdelal instrukcije glede nadaljne taktike. Z navdušenjem je bil sprejet načrt za federacijo HRSS z Hrvatsko zajednico in stranko dr. Košutića (krilo Frankovcev). Federacija bi naj nosila ime Hrvatska republikanska stranka. Seji so prisostvovali delegati zajedničarjev in košutičevcev. Govorili so še posamezni pristaši o razpoloženju in so odobraval sedajno politiko stranke. V tem smislu je bila sprejeta resolucija.

BEOGRAD, 2. maja. Za danes je napovedana avdienca radičevskih poslancev Valenčiča in Kovačevića. Opozicija upa, da bo avdienca prinesla več jasnosti v krizo. Čuje se, da vstopi Radičeva stranka tudi v vladu, če bi kralj to želel.

Radičevski manifest.

Včeraj še ni bil objavljen. — Kratak pasus o republikanstvu.

BEOGRAD, 2. maja. Danes opoldne je sprejel podpredsed Radičeve stranke g. dr. Maček poročevalca zagrebškega »Tagblatta« in je izjavil na vprašanje, kedar se objavi včeraj sklenjeni manifest stranke, da bi se imel objaviti že včeraj, da pa radi tehničnih težkoč to ni bilo mogoče. Na vsak način izide naš manifest popolnoma neodvisno od razpleta krize. Glede vsebine manifesta je izjavil: Predvsem se obračamo na narod, da mu razložimo položaj, ki je nastal radi spremembe v naši taktiki. — Uvodoma izjavljamo, da je od nekdanj(!!) teza HRSS, da je hrvatsko vpra-

šanje mogoče rešiti samo z odkritosrčnim sporazumom med Hrvati in Srbi. Zato smo se lani sporazumeli z radikali in podpisali Markov protokol. Radičevci pa so sklenjeni sporazum pogazili in nadaljevali svoj protizakonski režim. Zato smo spremenili svojo taktiko in šli v Beograd, da ga zrušimo. Manifest govori dalje o našem strankinem programu in o tem, kakšne vrste je naš republikanizem. Tozadevni odstavek je zelo kratak(!). V manifestu se še povdarja potreba, naj si kmetje sami krojijo pravico.

Poslanci se vračajo v Beograd.

Prihod vseh radičevskih poslancev. — Kralju predložen radičevski manifest.

BEOGRAD, 2. maja. Danes zjutraj ste prispeli v Beograd dve partiji radičevskih poslancev, skupno 35. Šli so takoj v svoj klub. V skupščini je nastalo živo gibanje, ker je tudi mnogo poslancev drugih strank že prispelo. Spahla pričakujejo za noč. Nočjo pridejo tudi ostali poslanci Radičeve stranke, ki so glasom izjave posl. dr. Mačka odpotovali zjutraj iz Zagreba. Takoj po prihodu poslancev se je vršila konferenca ga. Korošca, Mačka in Davidovi-

ća. Poslanci Radičeve stranke so poročali ga. Korošcu in Davidoviću o rezultatu večrajšnje seje v Zagrebu. Izročili so jima tudi definitivno stilizirani tekst manifesta HRSS na narod. Poslanec Davidovičeve skupine Popović, ki je prisostvoval seji Radičeve stranke v Zagrebu, je deli časa konferiral s Korošcem in Davidovićem. Ob pol 12. uri je šel na dvor, kjer je poročal kralju o radičevski seji in mu predložil tudi manifest HRSS na narod.

Skupščina bo jutri odgodena.

Avdience na dvoru. — Nočjo skupna seja opozicijskih skupin.

BEOGRAD, 2. maja. Kakor se čuje, se vrši jutri seja skupščine in bo predčitano pismo min. predsednika Pašića, ki prosi za odgodenje skupščinskih sej, ker je vlada v demisiji. Skupščinsko predsedstvo bo v smislu tega pisma postopalo.

BEOGRAD, 2. maja. Tekom včerajšnjega dne sta bila sprejeta od kralja v

avdienco bivši minister za soc. politiko dr. Peleš in demokratski poslanec dr. Timotijević. Tudi vseučiliški profesor Belić in bivši poslanec Spasajević, oba pristaša Prihičevića, sta bila sprejeta.

BEOGRAD, 2. maja. Nočjo bodo zbrani v Beogradu skoro vsi opozicijski poslanci. Še nočjo bo skupna seja, da se določi taktika za jutrišnjo sejo.

so v svoji slepoti podrli vse, kar bi bili še lahko pri nas dosegli, če bi ohranili jasno politično linijo.

Pričakovati je, da bo prihodnji volilni boj še hujski boj z demagogijo nego je bil zadnji. Kaj je v tem slučaju demagogija? Prikrivanje in zavijanje najenostavnejših političnih resnic in izrabljanje zmehnenih ljudskih nazorov za politične cilje. Na pr. republika. Noben republikanec noče povedati ljudstvu, da bi v naših razmerah tekla kri in da bi namesto miru in sporazuma imeli državljansko vojno. Radič govori o paci-

fizmu, hkrati pa izziva krvave notranje boje. Prepeluh kupuje za republikansko akcijo ljudi, ki so se lani peli panegirike dinastiji in katerih osebno moralo je razjedla brezmejna častihlepnost. Tako »odrešujejo« domovino, tako delajo za »narodov blagore. In ta »narodov blagore« so mandati, s katerimi bodo lahko izsilili v primernem trenutku to, zaradi česar se s tako vneto podajajo v politični boj. Toda vse to očividno mora biti. Sreča je, da ima vse na svetu svoj konec in svoj obračun.

Masarykove izjave o mednarodnem položaju.

Možnost vstopa Madžarske v Malo antanto?

RIT, 1. majnika. (Izv.) Predsednik Masaryk, ki je danes odpotoval iz Genova na Sicilijo, je izjavil dopisniku rumunske »Tribune«, da je povsem možno, da Madžarska pozneje vstopi v Malo antanto. Mala antanta je bila ustvarjena v obrambo zonev nemško prodiranje na vzhod in je vsled tega popolnoma defenzivnega značaja in nima niti trohice one agresivnosti, ki se ji pripisuje Italiji. Mala antanta je miroljubna napram Nemčiji poleg vseh svojih odnosov napram Franciji. Nova vojna je popolnoma izključena, ker so vsi narodi popolnoma izčrpani in utrujeni. Češkoslovaška nima protitalijanskih tendenc in je njena politika popolnoma samostojna. Napram Rusiji je angleška prevladnost naravnost vzeledna, kajti Rusija se še vedno ni odrekla svoji revolucionarni propagandi; sicer pa je finančni položaj Rusije zelo težaven. Nacionalno gibanje v Italiji je spričo neugodnega razmerja med vojnimi aspiracijami in uspehi v mirovni pogodbi popolnoma razumljivo. Tudi Češkoslovaška se mora vedno zopet braniti proti povratku nemškega imperijalizma.

MIRNA PROSLAVA 1. MAJA.

ZAGREB, 2. maja. Proslava 1. maja je v splošnem potekla mirno. Tu se je vršilo troje delavskih zborovanj. Na treh krajih je prišlo do manjših spopadov med komunisti in policijo. Nekaj razgrajacev je bilo aretiranih. Tudi v Beogradu je proslava z nekaj zborovanji potekla v največjem miru in redu.

POVODNI V AVSTRIJI.

Donava silno narasla.

LINZ, 1. majnika. (Izv.) Vssled stalnega deževja je vodovje zelo naraslo. Donava je mestoma stopila iz struge ter povzročila veliko škodo. Voda je narasla za 3 m nad normalno stanje. Tudi vsi pritoki Donave stalno naraščajo.

Silni viharji v Severni Ameriki.

ATLANTA (Georgija) 1. maja. (Havas). V Georgiji južni Karolini je divjal silen vihar, ki se je raztezal v daljavi 1000 km. Porušeni so mnogi mostovi. Škodo prekaša 10 milijonov dolarjev. 89 oseb je mrtvih, 130 pa ranjenih.

Rusija želi pogajanja z Belgijo.

PARIZ, 1. maja. »Matine« poroča iz Bruselja, da želi moskovska vlada začeti z Belgijo pogajanja glede ureditve medsebojnih odnosov. Belgijska vlada je to željo izpolnila. V kratkem bodo pričela v Londonu pogajanja v prvi vrsti glede belgijske industrije in posestva v kotlini Dones. »Echo de Paris« meni, da se bosta tudi Hynas in Thennis ob svoji navzočnosti v Londonu dotaknila ruskega problema.

Borza.

CURIH, 2. maja. (Izv.) Predborza. Pariz 36.50, Beograd 7, London 24.79, Praga 16.50, Milan 25.25, Newyork 563.50, Dunaj 0.007950.

ZAGREB, 2. maja. Pariz 521.50—526.50, Švica 1431—1441, London 359.75—362.75, Dunaj 0.1128—0.1148, Praga 236—237, Milan 360—363, Newyork 80—81.

Beograd 2. maja. Pariz 528—530, Švica 1432—1433, London 352—353.25, Dunaj 0.1136—0.1137, Praga 237.50—237.75, Milan 361.25—361.50, Newyork 80.60—80.80, Sofija 158, Bruseli 440—455.

Politične vesti.

* **Točno!** Dr. Sušteršičev »Ljudski tednik« pravi v svoji zadnji številki: Ko so Nemci podpirali samoradikalno vladno in ko se je končalo skrivno pakiranje dr. Korošca z radikalno stranko, je časopisje SLS besno napadalo vladno, češ da štiti protinarodne elemente na račun Slovencev in Hrvatov. Ko pa so Nemci prešli v opozicijo ter postali zavezniki dr. Korošca, napada časopisje SLS zopet vladno ter piše o njenih nasilstvih proti narodnim manjšinam. — Da, da, vedno dvolična igra!

* **Klerikalci na Hrvaškem**, ki so pri zadnjih volitvah tako pogoreli, da niso dobili niti enega mandata, so se nekoliko opomogli in imeli 30. aprila v Zagrebu svoj kongres. Stranka bo pri prihodnjih volitvah zopet nastopila.

* **Iz fanatičnega klerikalca v zaritega Radičevca** se je tekom kratkega leta dni razvil izdajatelj »Murske Straže«. Nas zadeva dalje ne bi brigala, če bi nas ljubili prijatelji v vsaki številki svojega bedastega lista ne izzival z »glasilom Grajske kleti« in podobno, in če bi ne vedeli, da je njegovo sedajno delovanje samo izliv njegove maščevalnosti, ker so ga klerikalci vrgli iz posojilnice v Gornji Radgoni. Imamo tam priče na razpolago, napram katerim je dečko izjavljal, da bo klerikalcem podkuril. Zato se z možičkom in z njegovim »prepričanjem« ne bomo prav nič bavili, ker je stvar nekoliko ogabna.

* **Srednja Dalmacija za Pribečevića.** Dne 30. aprila je imel minister pravde g. dr. Grisogono dva velika shoda v srednji Dalmaciji, v Sinju in v Splitu. Oba shoda sta bila ogromno obiskana in so zborovalci odločno obsodili Davidovičev politiko ter se izjavili za Pribečevića. To je tem bolj značilno, ker je Split po veliki večini hrvaško mesto.

* **Če pri »Slovenec« slišijo travo rasti**, mu mora v tej umetnosti slediti tudi narodnosocialna »Nova Pravda«. Če se v Mariboru neki gospod, ki je s pomočjo demokratov prišel na odlično mesto v našem nacionalnem društvenem življenju, dasi ni bil organiziran pri demokratski stranki, trudi, da bi zanesel razdor v demokratske vrste, in če te neresne poskuse z velikim veseljem beleži klerikalni »Slovenec«, ni vrag, da si ne bi »Nova Pravda« privoščila druge senzacije in poročala, da so v Celju imeli »samostalci« iz Celja, Maribora in Ljubljane sestanek, na katerem so se tako sprli, da so nazadnje nekateri gospodje ogorčeni odšli. Da pomoremo »Novi Pravi« do novih senzacij, ji povemo na to, da je prišlo na tem sestanku do krvavega poboja med dr. Kalanom in dr. Žerjavom in da se bo ta častna afeta na »viteški« način reševala dne 1. aprila 1925 na Miklavškem hribu. Dr. Kalan si je vzel za sekundanta dva narodna socialista, ker mu noben demokrat ni hotel obljubiti. Kadar bo »Nova Pravda« razbila nove senzacije, naj se kar obrne na nas. Bomo vedno zelo uslužno na razpolago.

* **Ekspozent Radičeve stranke v Sloveniji** je postal g. Albin Prepeluh, bivši socialdemokrat, sedaj urednik republikanskega »Avtonomista« v Ljubljani. — Tako vsaj poroča g. Radič sam v svojem »Slobodnem domu« od 30. aprila. Pravi, da je bil Prepeluh dva dni pri njem na Dunaju in da sta se popolnoma sporazumela glede bodočih parlamentarnih volitev. Ali se dr. Korošcu kaj odpirajo oči? In kaj poreče g. Dobnik, ki je v imenu SKS osebno na Dunaju ponujal Radiču zavezništvo SKS pri volitvah?

* **Okrog nemških reparacij.** Reparacijska komisija je objavila odgovore Jugoslavije in Japonske. Jugoslovanska vlada je izjavila, da je pripravljena sodelovati pri odredbah zaveznikov, ki se ji zdijo potrebne, da se omogoči izvršitev in končno odločitev reparacijske komisije. Ona zahteva imenovanje jugoslovanskega člana za »Comité des transferts«. Reparacijska komisija je izdala komuniké, s katerim je odgovorila proučevanje odgovorov glede note, ki je bila izdana dne 17. aprila, da omogoči poznanja, ki se bodo vršila tekom jutrisnjega dneva.

Uboi dveh Rusov v Lutomeru.

Posledica klerikalnih hujskarij.

V nedeljo 27. tm. (na pravoslavno Veliko noč) se je duša našega tukajšnjega vernega, katoliškega ljudstva pokazala v svoji strahotni živalski nagoti. Na Kamenščaku blizu Ljutomerja je tolpa nahujskanih mož in žensk ubila na bestialen način nekega Rusa, ki je bil zaposlen pri zgradbi železnice. Druga pa je tako ranila, da je tudi umrl. Vse brez vzroka, iz golega sovraštva do drugorodcev. Umorjenec je prosil, naj ga puste, ker ima ženo in deca, toda njegove prošnje niso ganila njih katoliških vernih src. Ženske so svoje može še ščuvale in ena izmed teh hijen je mrtvega Rusa celo sunila z nožem v glavo, češ: »To imaš zdej, prokleti Rus!« Cela vrsta »sotrudnikov« je pod ključem. — To dejanje je posledica klerikalnih hujskarij zoper Srbe, Ruse in pravoslavne sploh.

Dnevna kronika.

— **Himen.** V Rajhenburgu ob Savi se je minoli ponedeljek poročil z gđ. Mici Miklavčičevo iz ugledne trške rodbine trgovec g. Blaž Jeriček, starosta tamošnjega Sokola, navdušen in neuklonljiv narodni delavec in odličen pristaša demokratske stranke. Mnogo sreče!

— **Odbor za Malgajev spomenik v Guštanju** prosi pn. društva, korporacije in osebe, da do 10. maja javijo svojo udeležbo pri odčitju Malgajevega spomenika. Zadeva je zelo nujna in to radi polovične vožnje, posebnih vlakov, prehrane in za spopolnitev slavnostnega programa.

— **Med državnim uradništvom**, zlasti med učiteljstvom, vlada zopet veliko razburjenje, ker tudi za prvi maj niso dobili nakazanih novih plač, in se jim je nasprotno celo še predurjeni črtal. Torej mesto zvišanih zmanjšane plače. Razumljivo je razburjenje in treba na vsak način nemudoma storiti vse, da se krivica popravi in da se krivcem tega škandala stopi na prste. Čujemo sicer, da je velikemu številu drž. nameščenecv že nakazana nova plača, drugi pa, ki še niso prejeli prevedbenih dekretov, so zopet prikrašani. Baje se izravna zadeva tekom prihodnjih dni. Vsekakor pa je nujno potrebno, da se izsledi krivec, ki je povzročil, da železničarji niso dobili predurjenih in novih plač, dasi je minister izdal ljubljanski direkciji v tem pogledu strikten nalog.

— **Kakšen bo mesec maj?** Stoletni Miklošičev koledar prorokuje za mesec maj sledeče: od 2. do 22. lepo in toplo vreme. Kadar nastane »grmlenje in vihar«, toplo in plodno. 23. oblačno in hladno, od 24. do 29. megleno in mrzlo, kakor pozimi. Trta, ki ima prenežno brest, lahko pozebe. — Narodni izreki pa pravijo: če maj hladen, a ne mrzel, se obeta dobra košnja in bogata trgatav. — Samemu sebi škoduje, kdor pred koncem majnika z vinom trguje. Torej ne prodajaj vina, dokler ne veš, kakšna bo letina. — Urban (25. maja) jasen, lepa jesen. — Na Urbanovo dež — kisló vino. — Če je koncem maja žito tanko in redko, bo seme drago. — Če majnika grmi, dobro letina zori.

— **Zgodnja toča.** Pri Dravogradu se je v nedeljo 27. aprila krog poldneva vsula toča, ki je udarjala pol ure in napravila na drevju in tudi na poljih precej škode. Tudi iz drugih krajev nam poročajo o prvi toči istega dne.

— **Zlatko Baloković v Ameriki.** Zagrebški vijolnist Zlatko Baloković je na svoji turneji po ameriških mestih nastopil tudi v Clewelandu, kjer je dosegel velikanski uspeh. Kritika se o njem laskavo izraža in ameriški odličniki so ga vabili k sebi na dom. Njegov nastop je bil obenem sijajna propaganda za jugoslovanske domovino.

— **Češkoslovska odlikovanja naših dobrovoljcev.** Danes dopoldne bodo slovesno izročena jugoslovanskim dobrovoljcem od Češkoslovske podeljena odlikovanja. Izročitev se vrši v vojašnici kralja Petra v Ljubljani v prisotnosti češkoslovskega gen. konzula dr. Beneša in komandanta Dravske divizijske oblasti. Med drugimi bodo odlikovani sledeči slovenski dobrovoljci: dr. Valentin Meršelj, dr. Gašpar Pekle, prof. Luđevit Vagaša, Stane Vidmar, Franjo Pe-

ric, Janko Bukovac, Blaž Logar, Josip Grča, Valentin Starman in Luđevit Pucelj.

— **Italijanski bojkot.** Silno ogorčenje med primorskim prebivalstvom je izzval bojkot, ki so ga začeli izvajati Italijani v naših lukah. Italijanska vlada je naročila svojim konzulom, naj sporoče italijanskim ladijani, ki prihajajo v jugoslovenske luke, naj uporabljajo za dela samo italijanske državljane, kar velja tudi za italijanske spediterje. Prebivalstvo zahteva takojšnjo intervencijo vlade pri italijanski vladi, ker znači to kršenje dogovorov.

— **Tvornica letal v Beogradu.** Beograjski aéro-klub namerava zgraditi v Beogradu tvornico letal, ki bi letno izdelala 100—150 letal. Stroški so proračunani na 20 milijonov dinarjev. Polovico bi založil klub, ostanek pa zasebniki, člani kluba.

— **Velika poneverba v Novem Sadu.** V preiskavi se je ugotovilo, da je direktor novosadske židovske banke Šmirund, ki je nedavno poneveril okrog pol milijona dinarjev. Banko samo je oškodoval za 250 tisoč D. a novosadskega trgovca Omalijsa za 200 tisoč D. Razven tega je poedinim ostal dolžan okrog 100 tisoč dinarjev.

— **Prvi ženski duhovnik.** V občini Prios v Vojvodini je imel minulo nedeljo pridigo prvi tamošnji reformistični duhovnik — žena Olga Novak. Pridigala je tako lepo in gniljivo, da so bili poslušalci kar navdušeni. Po službi božji pa je orožništvo njo in še drugega duhovnika aretiralo, ker sta se v pridigi bavila tudi s političnim hujskanjem. Vsekakor je to slaba reklama za ženske duhovnike!

— **Črne koze v Osijeku.** Iz Osijeka poročajo, da so se tam v nekoliko slučajih pojavile črne koze. Mestni fizikat je odredil potrebna preventivna sredstva, da prepreči širjenje te epidemije.

— **Desetletnica sarajevskega atentata.** Glasom poročil sarajevskih listov se vrše v Sarajevu velike priprave za proslavo 10-letnice sarajevskega atentata.

— **70 rudarjev zasutih.** V rudnikih Bentwooda so našli trupla štirih žrtv zadnje eksplozije. Rešilno moštvo je neprestano na delu, da prodre v one dele rova, kjer se nahaja še 66 rudarjev. Bojijo se, da so vsi rudarji usmrčeni.

JDS.

Sestanek JDS v Svečini. V torek 29. apr. zvečer so se zbrali v Svečini zaporniki JDS iz Svečine in Zg. Sv. Kungote ter pretresli položaj z ozirom na nacionalno eksponiranost obmejnih občin. — Ugotovila se je predvsem potreba smotrenega ljudskoizobraževalnega dela.

Verželj. Na velikonočni ponedeljek je imela tukajšnja krajevna organizacija JDS svoj sestanek v prostorih gostiln. Alojza Seršena. Zbranih je bilo lepo število somišljenikov, katerim je gosp. notar Koder z Murske Sobotice obrazložil in razjasnil sedanji politični položaj in vzroke, zakaj se je skupina Pribečevića odcepila od skupine Davidovića. Udeležba bi bila gotovo še večja, ako bi ne bil ravno velikonočni ponedeljek. Zato prosimo naše somišljenike veržejske kraj. org. JDS, da se prihodnjega sestanka v nedeljo 4. tm. brez izjeme udeležijo.

Celjske vesti.

Smrtna kosa. V ponedeljek 28. aprila tl. je umrla po kratki bolezni v 28. letu starosti ga. Angela Vltavsky, naređnikova soproga in svakinja tajnika okoliške občine celjske. N. v. m. p.!

Krstna slava vojnih invalidov v Celju. Udruženje vojnih invalidov praznuje svojo krstno slavo vsako leto dne 6. maja. Podružnica Celje proslavi letos ta dan z mašo za padle žrtve v svetovni vojni ob 8. uri dopoldne v farni cerkvi ter vabi tem potom vsa civilna in vojaška občinstva ter čenj. občinstvo.

Radio-termalno kopališče v Laškem se je otvorilo s 1. majem tl.

Nov strelovod na farni cerkvi sv. Danijela v Celju napravlja klepar Fr. Dolžan v Celju. Nevarno delo na visokem zvoniku privablja nešteta radovednih gledalcev.

Kolo jugoslovanskih sester v Celju priredi svoj drugi družabni večer v četrtek 10. tm. ob 20. uri v mali dvorani Narodnega doma.

Obrtno nadaljevalna šola v Celju je zaključila svoje šolsko leto 27. aprila. Poleg pripravnice in dveh normalnih razredov je imela še povsod po dve vsoprednici. Vpisanih je bilo 334 učencev, med temi 71 učenk. Po narodnosti je bilo 266 Slovencev in 68 druge, po večini nemške narodnosti. Pouk se je vršil ob delavnikih popoldne, ob nedeljah dopoldne, skupno 8 ur na teden. S prihodnjim šolskim letom bo treba razširiti šolo še najmanj za eden do dva razreda.

Proslava 1. maja v Celju je bila primerna vremenskemu razpoloženju. Ob jutranjih urah so se opazile posamezne skupine delavstva po mestu, ki so hitele deloma pod katoliško zastavo Pri belem volu, deloma pa se zbirale z rudečimi cvetkami pred Nar. domom. Solnce je v svoji nagajivosti oznanjalo lep dan, nankrat pa se zatemnilo v goste oblake in celi dan je vladalo pravcato aprilsko vreme. Klerikalna prireditel, dopoldne sv. maša, popoldne pa ljudska veselica na Babnem ni združila niti sto delavcev, prav klaverno je na poteklo tudi socialistično manifestacijsko zborovanje na Dečkovem trgu pred Nar. domom in pa obhod po mestu. Na zelo šibkih nogah mora biti organizacija, ki ne spravi več somišljenikov skupaj čelo na praznik dela. Trgovine in vsi uradi so bili ta dan odprti, prvi maj je obhajal le proletarijat in kapitalizem (denarni zavod).

Primorske vesti.

Italijanska kultura. Po veliki zmagi v Italiji se je odigral po poročilu »Edinosti« v Kobaridu nečuten in sramoten prizor. Tamošnji fašisti so na najpodlejši način razžalili versko in narodno čuvstvo našega naroda. Na način, kakor si ga človek niti misliti ne more, so »pokopali« dr. Wilfana. Po mestu so razposlali osmrtnice, v katerih pravijo, da je duhovnik šček blagoslovil smrdljivi kadaver. Iz zdravstvenih razlogov se mora truplo sežgati in pepel raztrositi na vse strani. Priredili so tudi pogreb, pri katerem je morala pod pritiskom sodelovati tudi slovenska godba. Ta pogreb je bil najnesramnejše blatenje cerkvenih obredov, ki je izzvalo med našim ljudstvom silno ogorčenje. Fašisti so šli v cerkev ter zvonili za časa pogreba. Kobariški zdravnik, fašist, je igral vlogo svečenika.

Radio.

Prijave za Radio-klub sprejema gosp. Ozim v našem uredništvu dnevno med 9. in 12. ter 14. in 18. uro. Pravila kluba so že predložena in bo v kratkem sklican ustanovni občni zbor, nakar se bodo pričela redna predavanja itd.

Radio konferenca v Ženovi. Predkonferenca za internacionalno radiofonijo je te dni končala svoje delo in izrazila sledeče želje: da se gotova polja nevidnih valov izločijo zaradi razlikovanja od polj brežičnega brzojanja ter da se gotova polja rezervirajo za amaterske poskuse. Konferenca je apelirala na zvezo narodov in svetsko unijo telegrafov, da se potrudijo za čim prej šnje sklicanje splošne ali vsaj evropske konference.

Dopisi.

Sv. Trojica v Slov. gor. (Intervju z gospodom županom). Potujoč skozi lični trg, sem se oglašil pri g. županu in ga prosil za kratek razgovor o tamošnjih občinskih razmerah. Gospod župan me je sprejel prijazno in mi obljubil, da bo radevolje ustregel moji prošnji. Razgovor se je vršil tako-le: Jaz: »Gospod župan! Znano vam je, da se tržani borijo za pravico paše na spodnjeporčnem travniku, katera jim je bila pripoznana že pred 50 leti. Kaj ste v tej zadevi storili do sedaj kot župan in kaj nameravate še v naprej ukreniti? On: »Mene ta reč nič ne skrbi. Jaz imam za svojo živino dosti pašnikov, prizadeji tržani pa naj sami skrbijo, da se pereča stvar za nje ugodne reši.« Jaz: »Gospod župan! Kaj je pa z upeljavo telefonske postaje v trgu? Več tržanov se je menja da za to reč zainteresiralo in so tudi obljubili prispevke.« On: »Ta reč me sploh nič ne skrbi, kajti jaz ne potrebujem telefonov.« Jaz: »Gospod župan! Gredeč skozi trg sem zapazil, da se je kanal na dveh mestih pogreznil in so nastale radi tega velike odprtine, katere so ob okrajni cesti in radi tega nevarne za pasažo. Kaj nameravate ukreniti, da se prepreči slučajna nesreča? On: »Jaz imam sedaj v vinogradu v Stanjgovi toliko dela, da še nimam časa iti domu spat, tedaj tudi ne časa za popravljanje kanala. Pešci in vozniki se pa naj lukenj izognejo, da se jim ne pripeti kaka nesreča.« Jaz: »Gospod župan! Kaka je pa sedaj cesta proti pokopališču? On: To pa mene in tudi Vas čisto nič ne skrbi. Kdor hoče imeti boljše cesto, naj si jo sam popravi.« S tem je bil razgovor končan. Zahvalil sem se g. županu za prijaznost in odšel iz trga, katerega blagor nič ne skrbi njegovega klerikalnega župana. — Popotnik.

Mariborske vesti.

Maribor, 2. maja 1924.

1. majnik v Mariboru.

Tudi letos se je 1. majnik, praznik dela, slavil v Mariboru z običajnimi shodi, povorkami in prireditvami. Vendar pa letos ni bilo opaziti one navdušenosti in solidarnosti, ki bi pristojala temu prazniku. Demagoštvo, ki politično razjedajo delavske vrste, je izrabilo tudi ta praznik v svoje namene.

Mariborsko delavstvo je obhajalo 1. majnik v štirih taborih. Najmočnejši je bil socialistični, dast so bile tudi tam vrste mnogo edkejšje, kakor prejšnja leta. Ob 5. uri so priredili budnico ob sviranju godbe pekrskega gasilnega društva. Ob 9. uri se je vršila povorka skozi mesto. Povorko so tvorili kolesarji, katerim so sledila razna socialistična društva ter strokovne organizacije. Ob 10. uri se je vršil na Rotovškem trgu shod, na katerem je govoril Čobal slovensko, Korun pa nemško. Posebne navdušenosti govornika nista izzvala. Popoldne se je nadaljeval vesel del v gostilni Roth na Teznu, ki je, kakor dopoldanski, potekel mirno brez incidentov.

Komunisti, ki so se prvotno sicer pomijali socialistom, a so bili odklonjeni, so se zatekli k Gambirinu, kjer so ob pišči udeležbi poslušali govornika iz Ljubljane.

Krščanski socialisti so po maši v frančiškanski cerkvi ob pišči udeležbi — kakih 100 ljudi z ženskami vred — poslušali Žebotov govor v Gospodarski banki, popoldne pa so šli uživati naravo in dobro vinco k Sv. Petru.

Narodni socialisti so svoj shod, nameravan na vrtu Narodnega doma, preložili radi prepiche udeležbe v knješko sobo, kjer se je vršil na to prijateljski sestanek.

Narodni železničarji so proslavili delavski praznik z lepo uspešo prireditvijo v Sokolskem domu v Studencih ob petju in zvokih marljivih »Dravanov«.

Opojnost in navdušenost 1. majnika — v kolikor je obstojala — je minula in resnost vsakdanjega življenja v vsej svoji trpkosti se nadajuje. Želimo, da bi delavstvo spoznalo velike svoje naloge v jugoslovenski državi ter se čimprej otreslo demagoštva, ki ga še danes tlačijo ter zavzelo med ostalimi sloji ono mesto, ki mu gre v našem narodu in državi.

SPORED KONCERTA »DRŽAVNEGA ŽENSK. UČITELJSKA« V MARIBORU

v Götzovi dvorani dne 3. majnika 1924:

1. A. Dvořák: »Vezilo«, dvoglasen ženski zbor s klavirjem. — 2. K. Bendel: »Gozd miruje«, dvoglasen ženski zbor. — 3. A. Dvořák: »Prstan srečnih dni«, dvoglasen ženski zbor. — 4. E. Ropasova: »Tam na vrtu gredi«, četveroglasen ženski zbor. — 5. E. Adamič: »Ne maram za te«, četveroglasen ženski zbor. — 6. O. Dev: »Kazi pravole«, belekranjska narodna, četveroglasen ženski zbor. — 7. E. Adamič: »Sem si vzela«, medjimurska narodna, četveroglasen ženski zbor. — 8. J. Pavčič: »Žabe«, kantata za četveroglasen ženski zbor s spremljevanjem klavirja in harmonij. — Odmor. — 9. Liszt-Verdi: Koncertina parafraza iz opere »Rigoletto«, igra na klavirju gđe. Marija Finžgarjeva, profesorica na Glasbeni Matici v Mariboru. — 10. Mayerbeer: Arija iz opere »Perroek«, poje gđe. Zora Ropasova, operna pevka v Ljubljani. — 11. J. Pavčič: »Zenice«, poje gđe. Zora Ropasova. — 12. A. Dvořák: »Na begu«, dvoglasen ženski zbor s klavirjem. — 13. O. Dev: »Zar je morala doč«, srbska narodna, četveroglasen ženski zbor. — 14. E. Ropasova: »Ptice, vprašam vas...«, četveroglasen ženski zbor. — 15. O. Dev: »Zajček teče«, šestoglasen ženski zbor. — 16. E. Ropasova: »Kdo je ta?«, četveroglasen ženski zbor s harmonijem. — 17. E. Grieg: »Pred samostanskimi vrati«, četveroglasen ženski zbor, sopran in alt-solo, orkester. Sopran-solo poje gđe. Mar. Radova, profesorica Glasbene Matice v Mariboru, alt-solo pa gđe. Zora Ropasova, operna pevka v Ljubljani. — Pevske zборе spremljata gđini Finžgar in Zacherl.

m Tombola. Ponovno opozarjamo na veliko javno tombolo, ki se vrši 4. tm. na Glavnem trgu. Glavni dobitki so: 1. dragocen srebrni pas, 2. voz premoga, 3. 6 garnitur moškega perila, 4. usnje (koža in podplati), 5. zaboj terpentinovnega Zlatorog-mila. Oglejte si izložbo trgovine Z. Brišnik v Slovenski ulici in si priskrbite pravočasno tombolne karte.

m Pet glavnih dobitkov. Pri tomboli v prid Otroške bolnice ne bodo le štirje glavni dobitki, kot smo prvotno poročali, temveč pet. Peti glavni dobiček je zaboj terpentinovnega Zlatorog-mila.

m Zahvala. Tovarna »Zlatorog« nam je podarila za tombolo v prid Otroški bolnici zaboj terpentinovnega mila. Za izredno lep dar izrekamo tovarni mila prav prisrčno zahvalo. — Mariborsko slovensko žensko društvo.

m Čemu nabiramo za Ljudsko knjižnico? Marsikdo se temu čudi, češ saj pobirate izposojnino, dobivate darila in celo precejšnjo podporo pri občini. Pojasnimo v kratkem: Izposojnina vrže ob največji udeležbi komaj za 2 knjigi. Večina izposojevalcev pa je revnih slojev in mladine, ki dobe po znižanih cenah, obrtna in šolska mladina, čez 500 dečkov in deklic, pa dobiva knjige sploh zastoj. Stroški, pa so toliko, da je izdaja knjižnica letos že nad 2500 din za nakup in vezavo knjig. Sedaj pa še potrebuje omar, ker so sedanje vse nabito polne. Mislimo torej, da ne bo Mariborčana ki ne bi z odprtim srcem daroval po svoji moči, najsi bo potem že duševni ali ročni delavec, trgovec ali obrtnik ali industrijalec.

m Gospodične in gospode, ki bi želeli sodelovati pri nabiralni akciji Ljudske knjižnice, prosimo, da se zglase v soboto 8. tm. od 14. ure naprej in v nedeljo od 8. ure naprej v Ljudski knjižnici, kjer dbe tozadevne znake po 1. 5 in 10 D za prodajo in tudi nabiralno pole. Ako bi deževalo, se nabiralna dneva preloži na prihodnji teden.

m Idealni mariborski maturanti. Letošnji maturanti državne gimnazije v Mariboru se pripravljajo pod protektoratom g. ravn. dr. J. Tomiška, da gredo po maturi pod vodstvom gg. profesorjev na poučno potovanje po naši državi. To potovanje pa ne bo zgolj zabavna ekskurzija, ampak zamišljeno je tako, da b ovelikega kulturnega pomena za vse kraje, kamor bodo prišli, predvsem pa bodo posvetili največjo pažnjo industriji, obrti in trgovini v Sloveniji in vestranskenmu zblizanju Jugoslovenov. — Predavati hočejo namreč na svojem potovanju v brezplačnih, vsemu občinstvu

dostopnih predavanjih o razmerah v Sloveniji, tako prosvetnih kakor obrtnih, industrijskih, trgovskih in sploh gospodarskih. Predavanja bodo po možnosti tudi ilustrirali s skioptičnimi slikami, za katere se bodo, kakor tudi za podatke o obratu, obrnili na večja podjetja v Sloveniji. Smatramo te zamislike mariborskih maturantov kot zelo lepe in hvalevredne ter priporočamo našim pridobitnim krogom, da jim z vestransko podporo gredo na roko. Njihovo potovanje bo pravzaprav nekaka propaganda za Slovenijo, za njeno industrijo, obrt in trgovino. Zato naj ti krogi nvažujejo pomen tega podjetja ter jim naklonijo tudi denarno podporo. — Mariborski gimnaziji pa, ki daje naši domovini tako idealne in za napredek našega narodnega gospodarstva tako navdušene maturante, častitamo.

m Ob grobu Sergeja Vabiča mu je zapisal prijatelj v slovo: Danes sem te spremljal zadnjikrat, spremljal sem te v domovino večnosti. Rešila Te je smrt trpljenja, rešila vsega na tem svetu in Te poklicala med Tvoje štiri sestre, katere si ljubil in njim hotel ohraniti življenje, ne da bi vedel, da stopa tudi za Teboj že bela smrt. Imel si vedno dobro voljo in upanje, da okrevaš, dočkati pa nisi mogel lepe spomladi, nenadoma si me zapustil. Bil si mi vedno zvest prijatelj, spremljevalec v času, ko je prihrumel vihar svetovne vojne, stal si ob moji strani zvest narodu, katerega sva čuvala s sokolskimi krili, dokler se nisva ločila. Stal si ob strani svojega očeta, ko je bil kot mučenik odgnan v graške zapore. Ali vztrajal si, vedel si, da pride čas svobode. Užival si pa komaj malo časa prosto življenje, podal si se v skrb, hotel si napredovati, zbral svoje sile, a ni ti bila sreča mila na tem svetu, nisi dobil plačila tukaj. Spavaj mirno, Sergej moj!

m Skrb klerikalnega poslanca. V Mariboru se je febr. ustanovila nova organizacija postrežkov in vložila prošnjo za koncesijo. Znani klerikalni poslanec je smatral to društvo za konkurenco dozdajšnemu po večini klerikalnemu društvu in je hitel intervenirati na glavarstvo proti koncesiji. Ko so ga interresenti vprašali, zakaj to dela, se je moško odrezal: če me Vi naprosite, da grem za Vas intervenirat, pa bom tudi to storil. Oj ta skrb za blagor ljudstva!

m Hitro kaznovana demagogija. Naši čitatelji se še spominjajo, da smo morali pred kratkim zavrniti napad župana Grčarja radi naše stvarne kritike nestrokovnjaškega obsekavanja kostanjev. Nista še pretekla od tega dva tedna, pa je že Grčarjevo glasilo »Volkestimme« v svoji slavnostni rdeče obrobjeni majski številki sama lopnila po Grčarjevem magistratu, ker je pustil v Strossmayerjevi ulici čisto vandalsko prav do debela oskubiti kostanje — seve na ljubo samostanu. »Volkestimme« te županove gorečnosti za klerikalce ne more razumeti. Mi, ki še nismo pozabili idilično Grčarjeve ljubezni do klerikalcev, se pa prav nič ne čudimo, ker je klerikalcem še vedno ustregel, kjer je le mogel. Estetiki in zdravju meščanstva na ljubo pa si naj magistrat nabavi vsaj kako knječko pratiko, kjer bo čital, da se drevje obsekava marca, ne pa takrat, ko že zeleni in cvete.

m Uspehi »junaka iz Like« v Mariboru. V sredo zvečer je priredil znani »junak iz Like« Marijan Matijevič, o katerem smo pisali, da se je posebno proslavil v Ameriki, v veliki dvorani Narodnega doma svoje produkcije. Dvorana je bila natlačeno polna radovednega občinstva. Sodelovala je vojaška godba. Marijan Matijevič je pokazal občudovanja vredno moč svojih mišic in svojega telesa. Dvignil je z zobmi 6 sodov, napolnjenih z vodo in težkih 650 kg in je z njimi plesal kolo. Leže se je igral z utežmi 100 kg; okrog vratu si je zavil železen ovrtnik, iz železnih palic je naredil klopčice, katere je razdelil med občinstvo. Na uho si je položil utež 50 kg in ga sunil z obrazom daleč od sebe; s prsmi je pretrgal verigo 6 konjskih sil, ki mu jo je prinesel nekdo iz občinstva. S težkim kladivom si je dal razbiti na glavi celo skalo; da je pokazal trdost svojih mišic, se je tolkel z ostrimi sabljami, ne da bi si količkaj ranil roko. Pretrgal je tudi sveženj taročnih kart. Rokoborbo z napovedanim krijskim

rokozorcem ni bilo, ker je o pravem času izvedel za Matijevičovo moč in jo je rajši popihal v Zagreb, da mu ni bilo treba plačati stave 50.000 D. Občinstvo je bilo ves čas dobre volje in je nagradilo »junaka iz Like« z vencem. Marijan Matijevič namerava razkazovati svojo izredno moč tudi v drugih slovenskih mestih in trgih.

m Globetrotter grof Dejanovič zapustil mariborsko bolnico. Znani svetovni potnik grof Rok Dejanovič, ki je prepotoval ves svet in ki se še vedno nahaja na potu, je decembra 11. v Mariboru zbolel in je bil do 1. maja oskrbovan v tukajšnji bolnici. Zdaj se bo spet podal po svetu.

m Pred zatvoritvijo razstave »Kluba mladih«. V nedeljo dne 4. tm. ob 5. uri popoldne bo razstava »Kluba mladih« zaključena. Želeli bi bilo, da bi si jo to nedeljo ogledali vsi, ki še niso bili na razstavi ali pa so bili samo enkrat. Dolžnost vsakega inteligentnega Mariborčana je, da spozna našo mlado umetnost.

m O nujnosti ekspresijonističnega izražanja bo predaval v nedeljo dne 4. maja ob pol enajsti uri v razstavnici dvorani g. dr. Makso Šunderl. Predavanje priredi »Ljudska univerza«. Pobirala se bo za vstop v razstavo določena vstopnina. Predavanje bo kratko in bo najlepši epilog razstavi »Kluba mladih«, ki bo v nedeljo zaključena.

m Klub mariborskih farmacevtov opozarja, da dobivajo državni in mestni uradniki in nameščenci samo na podlagi legitimacije v vseh lekarnah brez izjeme 20 % popust na zdravniške recepte.

m Tuji v Mariboru. Dne 1. maja je bilo prijavljenih v Mariboru 46, dne 2. maja pa 68 tujcev in sicer: Meran 18, Privat-hotel 7, Zamorec 14. Pri grozdu 7, Črni orel 6, Zlati konj 5, Halbwidl 4, Kosovo 3, Wouch 3 in »Domovina« 2.

TOMBOLA

v prid otroški bolnici 4. maja

Narodno gledališče.

REPERTOIRE:

Sobota, 3. maja »Čardaska kneginja«, izv. Premijera.

Nedeljo, 4. maja. »Čardaska kneginja«.

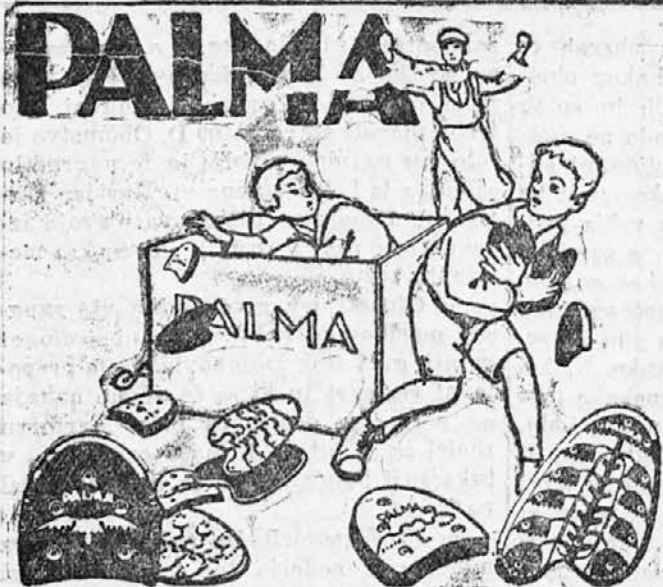
Ponedeljek, 5. maja. Zaprto.

Torek, 6. maja. »Divji lovec« (kuponi). Gostovanje g. A. Danila, člana ljubljanske drame.

»Čardaska kneginja« na mariborskem odru. V soboto 3. maja se vrši premijera ene najpopularnejših in najefektnjših Kalmanovih operet »Čardaska kneginja«. Premijera obeta biti zelo zanimiva. Da bo vprizoritev čim dostojnejša je votirala gled. uprava večjo svoto za nabavo nekaj novih neobhodno potrebnih kulis in kostumov. Delo režira priznani operetni režiser g. Bachmann, katerega je svoječasno povabila zagrebška gled. uprava, da je režiral tam opereti »Geisha« in »Vincilirka«. Tudi ostala zasedba je v najboljših domačih močeh. Glavno vlogo Silve, čardaska kneginje, igra g. Mitrovičeva, tenorska partija je v rokah g. Skrivaniča; dalje nastopijo v večjih vlogah g. Lubejeva in Potkova, ter gg. Harasovič, Rasberger, Urvalek itd. Muzikalno je delo nastudiral ravnatelj opere g. A. Mitrovič, ki tudi dirigira. — Radi ogromnih stroškov je morala uprava čene zvišati.

Gostovanje Nestorja slov. igralcev g. A. Danila v mariborskem gledališču. V torek, 6. maja poseti naše gledališče odličen gost ljubljanske drame in Nestor slovenskih igralcev g. A. Danilo. Nastopil bo v »Divjem lovecu« v vlogi rhterija, katero vlogo je igral šestkrat s sijajnim uspehom. — Dolžnost mariborske publike pa je, da z obilnim posetom počasti slovenskega igralca-starosta.

— Kar Vi potrebuje, to je Elzafluid. To pravo domače sredstvo, katero prežene Vaše bolečine! Poizkusna pošiljka 27 D. Lekarnar Eng. V. Feller, Stubica Donja, Elzatr. št. 201, Hrvatska. 2736

kaučuk pete in kaučuk podplate

nosijo otroci in odrasli, ker so trpežni, po ceni in nošnja udobna. 705

Preselitveno naznanilo!

Mednarodna špedicija Števo Tončič, Maribor

se preseli s pisarno iz Aleksandrove ceste na
Aleksandrovo cesto 44, 2. nadstr.
nasproti hotela „Meran“. Telefon števil. 230

Prodaja se zelo ceno vila z stanovanjem in vrtom

Tozadevne informacije poda odvetniška pisarna
dr. A. Mulej, odvetnik, Maribor, Aleksandrova cesta

Mala oznanila.

Pohišstvo

Istinski izdelki za spalne in jedilne sobe najceneje v zalogi Šercer in drug, Maribor. Vetrinjska ulica števil. 2. 106

Kupi se bel otroški voziček. Smetanova ulica 10, vrata 5. 923

Šivilja za obleke sprejme delo na dom, eventualno grešivat k boljši družini. Naslov v upravi „Tabora“. 925

Postelja, umivalnik, otroška postelja, omara in drugo po ceni na prodaj. Kolar, Gregorčičeva ulica 18. 932 2-1

Inventar hotela v letovišču v Sloveniji na prodaj, komplet-in inventar restavracije v bogatem obsegu. Hotel obstoja čez 50 let in ima v poletnem času prvovrstne dohodke. Pojasnila daje M. Z. uprava „Tabora“. 926 2-1

Glasovir (Stutzflügel) po ceni na prodaj. Einspielerjeva ulica št. 26. 859

Otroški voziček 200, 350 Din postelje od 150 D naprej, stolice, omare trdi in mehki les, umivalnik, zastorji za 6 oken, sobna kredenca 850 D na prodaj. Vpraša se: Rotovski trg št. 8, I. nadstr., levo. 924

Prodaja motorno kolo NSU, 3 HP; dobro ohranjeno po nizki ceni. Vprašati: Maribor, Aleksandrova cesta števil. 55. 921 7-1

V najem oddam posvetilo, ki leži tik pri industrijski koloniji. Posvetilo je zelo pripravno za mlekarstvo ter bi se lahko oddajalo dnevno preko 100 litrov mleka. Potrebni kapital Din. 50.000. —, ki bi se obrestoval od 30 do 50%. Ponudbe je pošiljati na Aloma Company, Ljubljana pod „Najem“. 908 2-1

Podpirajte sokolski tisk!

Zelenjadne sadike kakor zgodnji karfiol, zelje, ohrovt, koleraba, paradizniki i. t. d. se dobijo vsak čas pri vrtnarstvu IV. JEMEC, Razlaška ulica št. 11. 867 10-3

Ugodno kupite

kravate, srajce, klobuke, čepice, robce, nogavice, palice, in parfumerijo v modni trgovini

B. Veselnovič & Ko.

Maribor, Gosposka ulica 26

Najlepše novosti

128

BEOGRAD

POENKAREOVA
ULICA BR. 10
TELEFON 23-90

Brzjavlj:
GANZ

JUGOSLAVENSKO

GANZ

DIONIČKO DRUŠTVO

GLAVNA ZASTUPSTVA
ZA KRALJEVINU S. H. S.

Ganz & Comp. — Danubius

Maschinen-, Waggon- und Schiffbau Aktiengesellschaft

Ganz'sche Elektrizitäts-Aktiengesellschaft
Leobersdorfer Maschinenfabriks-Aktiengesellschaft

PROIZVODI:

vagoni • sastavni delovi vagona • točkovi za željeznice • vagoneti i materijal za uskotračne industrijske željeznice i rudokope • benzinske i elektr. lokomotive • brodovi • dizalice • elevatori teretni automobili • mostovi željezne konstrukcije • Diesel-motori • motori za benzin i plin • veliki plinski motori • mlinski valjci • turbine za vodu • centrifugalne i turbinske pumpe • strojevi za ciglane • drobilice • parni kotlovi • rezervoari • željeznički gorući stroji i sigurnosni uređaji • strojevi za brodove • metalni, željezni i čelični odljevci i t. d.

Električni generatori za sve vrste struje • elektro-motori • turbogeneratori • transformatori • brojlari aparati za ukapčanje struje • električne lokomotive • tramway i t. d.

Projektiranje i gradnja hidroelektrik i kalorifernih centrala.

Dobavljamo uređaje za kompletne cigrane, tveralce za gips i cement, te za briketiranje pilotirne dragih materijala.

Ekonomiziranje pogona parnih kotlova (sa uređajima patentiranih Babcock poluplinskih stepenastih roštilja).

Tehničke savjete i na zahtjev posjet specijalnih inženjera besplatno.

Velika bogato snadbjevena skladišta u Zagrebu i Beogradu.

D. S. Merežkovski:

Julijan Otpadnik.

(Dalje.) (97)

— No, kaj pa? — je vprašal Julijan s skrivno bojaznijo — kaj pa, dekle? Si li našla pri njih, česar si iskala?

Arsinoja je zmajhala z glavo in odvrnila otožno:

— Ne. Bila so sama napovedovanja, utrinki, slutnje...

— Povej, povej mi vse! — je silil vanjo cesar; v očeh mu je že vzplamtevala nadeja.

— Ali bom umela povedati? — je začela počasi. — Glej, dragi prijatelj: pri njih sem iskala prostost, a tam prostosti ni.

— Da, da. Kaj ne? ni je! — je zmago-slavno pritrdjeval Julijan. — Mar ti ni sem pravil, Arsinoja. Se li spominjaš? Sedla je na vojaški stolec, pokrit z leopardovo kožo in nadaljevala s prejšnjim otožnim smehljajem. On je zanosno in željno lovil slednjo njeno besedo...

— Reci mi, kako si odšla od teh ne-srečnejev? — je vprašal Julijan.

— Tudi jaz sem imela izkušnje, — je odvrnila. — Nekoč sem med kame-njem v puščavi našla odlomek belega, čistega mramorja, dvignila sem ga in se dolgo veselila, kako je bleščal v soncu; tedaj sem se spomnila Aten, svoje mladosti, umetnosti in tebe. Hipoma sem se predramila iz spanja in sklenila, po-vrniti se v svet, da živim in umrjem za to, k čemur me je Bog ustvaril — za umetnost. Ob istem času je imel stari Didim preroško sanjo, da bom jaz tista, ki te bom pomirila z Galilejcem...

— Z Galilejcem? — je tiho ponovil Julijan. Obraz se mu je hipoma zmr-

čil, oči so ugasnile in smeh je oledenel na ustnih.

— Hotela sem te videti, — je nadaljevala Arsinoja, — hotela sem spoznati, ali si na svoji poti došel k resnici in kako daleč si došel. Oblekla sem si moško meniško obleko; z bratom Juventinom sva po Nihu odrinila do Aleksandrije in odondod z ladjo v antiohijsko Seleveijo; tu sva se bila pridružila večji karavani, ki je šla čez Apamejo, Epifamijo, Edeso do meje; z mnogimi težavami in nevarnostmi smo prehodili od Perzijscev opustošeno mezopotamijsko puščavo. Blizu naselišča Abuzate smo kmalu po zmagi pri Ktezifonu ugledali tvoje taborišče. Glej, zdaj sem tukaj. In — kako je s tabo, Julijan?

Cesar je vzdihnil, magnil glavo na prsi in ni odvrnil ničesar.

Nato jo je pogledal izpod oka z naglim, prosečim in nezaupljivim pogledom in vprašal:

— Arsinoja, zdaj Ga ti tudi sovražiš?

— Ne. Zakaj? — je odvrnila tiho in prostodušno. — Mar se filozofi Helade niso približevali njegovim naukom? Ljudje, ki v puščavah trpinčijo svoje meso in duha, so daleč od blagega Marijinega sina. On je ljubil otroke, svobodo, vesele slavnosti in bele lilije. Ljubil je življenje, Julijan. Le naša krivda je, da smo odšli proč od Njega; zato smo zgrešili pot in si skalili vedrino duha. Tebe imenujejo Otpadnika, v resnici pa so sami otpadniki...

Cesar je klečal pred njo in jo zrl prosečih oči; počasi se je udirala solza za solzo:

— Ne, ne, — je šepetal, — ne govori tako... Čemu? Pusti mi to, kar je bilo. Ne postani zopet moj sovražnik!

— Ne! — je vzkliknila Arsinoja z ne-odoljivo močjo. — Povedati ti moram

vse, prav vse. Slušaj. Vem, da Ga ti ljubiš. Molči, — tako je in to je tvoje prokletstvo. Komu si se uprl? Kako moreš trditi, da si Njegov sovražnik? Ko tvoja usta proklinjajo Križanega, ti sree kopri po Njem. Kadar se boriš zoper Njegovo ime, si bližje Njegovemu duhu nego oni, ki vpijo na mrtva usta: Gospod! Gospod! Glej, to so tvoji sovražniki, ne On. Čemu se trpinčiš bolj nego galilejski menihi?

Julijan je prebledel in skočil na noge; njegov obraz se je spalil in težko sopeč je zašepetal:

— Proč pojdi, proč od mene! Dobro poznam vaše galilejske zvijače!

Arsinoja ga je pogledala prestrašeno ko da je znorel:

— Julijan, Julijan! Kaj je s tabo? Toraj te že samo ime!...

Julijan je že dobil oblast nad sabo; oči so mu ugasnile, obraz je postal ravnodušen, domala prezirljiv.

— Pojdi, Arsinoja! Pozabi, kar sem ti dejal. Saj vidiš, da sva si tuja. Med nama leži senca Križanega. Nisi se mu odrekla. Kdor ni Njegov sovražnik, ne more biti moj prijatelj.

Ona je pokleknila pred njim:

— Zakaj? Zakaj? Kaj delaš? Usmili se vendar samega sebe, da ne bo pozno! Vrne se, ali pa...

Ni končala; on je z oholim usmevom uganil deklino misel in je nadaljeval:

— Ali pa poginem. Pa bodi! Sel bom po svoji poti do konca — vseeno, kam me neki pripelje. Če res nisem bil, kakor praviš, galilejskim naukom pravičen, pa se spomni, koliko sem pretrpel od njih. — Kako neštevilni in podli so bili moji sovrazi. — Nedavno sem videl tale prizor: Rimski vojaki so našli v mezopotamskem močvirju od strupenih muh preganjanega leva; muhe so mu si-

lile v žrelo, v ušesa, v nozdrve; niso mu dale dihati, lepile so se za njegove oči; polagoma so s pikl svojih žalcev premagale levjo moč. — Takšen je tudi moj konec; tako tudi Galilejci zmagujejo nad rimskim cesarjem!

Deklica je venomer molče in brez nadeje iztezala k mjemu roke; tako dela prijatelj nad mrtvim tovarišem. Toda med njima je bil propad, ki ga živi ne prestopijo —

Dvajsetega julija je rimska vojska po dolgi poti čez izžete stepe dospela v globoko dolino reke Durus, koder je rasla trava, ki je ogenj ni pokončal. Legionarji so se neznansko razveselili; po-legli so po zemlji, vdihavali presni vonj in pritiskali travna stebelca k zaprašenim obrazom in vnetim vekam.

V bližini je bilo polje zrele pšenice. Vojaki so jo brž poželi. Tri dni so počivali v prijetni dolini. Četrtega dne zjutraj so rimske straže opazile z bližnjega griča oblak, ki ni bil podoben ne prahu ne dimu. Nekateri so menili, da so to divji osli, ki se radi zbirajo v črede, da se skupno branijo pred Levi. Drugi so mislili, da so ondri Saraceni, ki so jih privabile vesti o obleganju Ktezifona; tretji pa so se bali, da bi to utegnili biti glavna vojska cesarja Saporja.

Julijan je ukazal zatrobiti na poplahi. Kolorte so se razvrstile na bregu reke v obrambno črto, podobno velikemu pravilnemu krogu in pod zavetje jeklenih ščitov, postavljenih nalik obzidju.

Zavesa dima ali prahu je ostala na obzorju do večera in nihče ni z gotovostjo uganil, kaj se skriva zanj.

Noč je bila temna in tiha; na nebu ni sijala ne ena zvezda.

Rimljani niso spali. Stali so okoli zadržanih vojnih ognjev in so z molče-čo nepotrpežljivostjo čakali jutra.